



International Academic Forum

MILITARY INNOVATIONS IN CONTEMPORARY WARFARE

ВОЄННІ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНИХ ВІЙНАХ

Abstracts' collection

15 - 16 April 2025

Kyiv, Ukraine



MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE

The Central Research Institute
of the Armed Forces of Ukraine

International Academic Forum

Міжнародний академічний форум

**MILITARY INNOVATIONS
IN CONTEMPORARY
WARFARE**

ВОЄННІ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНИХ ВІЙНАХ

Abstracts' collection

Збірник анотацій

15 - 16 April 2025

Kyiv, Ukraine

УДК 355/359:623.09/98 (08)

В63

В63 Воєнні інновації в сучасних війнах: Збірник анотацій Міжнародного академічного форуму / Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України – К. : 7БЦ, 2025. – 390 с.

ISBN 978-617-549-518-6

У збірнику опубліковано анотації доповідей Міжнародного академічного форуму, присвячені актуальним питанням асиметричних конфліктів та їхнього впливу на глобальну стабільність у різних сферах. Зокрема, розглянуто такі теми: асиметричні війни та їхній вплив на глобальну стабільність; сучасні форми й способи асиметричної боротьби; інноваційна зброя як новий фронт асиметричних конфліктів; роль технологій в асиметричних війнах; міжнародне право та асиметричні війни; когнітивна стійкість в асиметричній війні.

Видання призначене для науковців, викладачів, фахівців і представників органів влади, залучених до питань розвитку воєнної складової держави.

Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори.

Рекомендовано до друку науковою радою Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (протокол № 3 від 27.03.2025 року)

УДК 355/359:623.09/98 (08)

ISBN 978-617-549-518-6

© ЦНДІ ЗС України, 2025

III. Висновки

Для України мультидомenna стратегія – це шлях до ефективної оборони та перемоги, оскільки вона дозволяє максимально використовувати переваги технологій, цифровізації та асиметричних методів війни.

ВИЯВЛЕННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ АЕРОКОСМІЧНИХ ЯВИЩ ЯК ВИКЛИК ТА ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*кандидат технічних наук, доцент
Артем БІЛИК*

*Науково-дослідний інститут військової розвідки, начальник
науково-дослідної лабораторії
КИІВ, УКРАЇНА, e-mail: artem.bilyk@gmail.com*

*доктор наук з державного управління, доцент
Кирило НІКОЛАЄВ*

*Науково-дослідний інститут військової розвідки, старший
науковий співробітник
КИІВ, УКРАЇНА, e-mail: nikolaev.kirill@gmail.com*

I. Вступ та актуальність проблеми

Сучасний етап ведення бойових дій характеризується застосуванням мультидомених операцій, що зумовлює розвиток відповідних зразків озброєнь та військової техніки (далі – ОВТ). Використання противником повітряно-космічних засобів широкого спектра та дедалі більша залежність від них спроможностей для зв'язку, навігації,

логістики й розвідки підкреслює потребу в моніторингу об'єктів, явищ і дій у повітряному й космічному доменах, які можна розглядати як єдиний Аерокосмічний домен. АҚД є надзагальним, тому що дотичний із сухопутним, морським, електронним доменами. Обізнаність у АҚД (Aerospace Domain Awareness) є наразі одним із головних викликів для успішних дій сил оборони України (далі – СОУ).

Розвиток засобів розвідки й ураження в АҚД характеризується загальними тенденціями підвищення рівня інтелектуалізації, точності, автономності та мініатюризації. Це зумовлює розвиток відповідних інноваційних технічних систем, які вже дають змогу виявляти аерокосмічні об'єкти та явища (далі – АОЯ) в АҚД із високою точністю. Передові країни (такі як Франція, США, Аргентина та ін.) усвідомлюють вразливість своєї критичної інфраструктури при доступі противника до АҚД, і розгорнули власні військові програми із виявлення та ідентифікації АОЯ.

II. Основні ідеї

Вчасна ідентифікація АОЯ є актуальною потребою для безпеки та забезпеченості військ (сил) сучасними засобами моніторингу. Первинна ідентифікація АОЯ здійснюється безпосередньо очевидцем, що веде спостереження, зокрема за допомогою технічних систем. Після первинної ідентифікації АОЯ, які не вдалося ототожнити із АОЯ відомого походження, відносять до неідентифікованих (невпізнаних) повітряних (аерокосмічних) об'єктів та явищ (далі – НАОЯ). Інформація щодо НАОЯ підлягає дослідженню з метою з'ясування їх істинного походження. Виявлення невідомих повітряних об'єктів вже визначено наразі одним із завдань об'єктивного контролю дій (бойової роботи) сил протиповітряної оборони у керівних документах.

НАОЯ становлять небезпеку (загрозу), яка може бути прямою та опосередкованою. Пряма небезпека від НАОЯ пов'язана із хибною ідентифікацією дій і засобів противника, може призвести до супутніх і фратрицидних втрат, нецільових витрат боєкомплектів тощо. Опосередкована небезпека пов'язана із хибною (або несвоєчасною) ідентифікацією як НАОЯ деяких явищ природного походження, які можуть нанести шкоду ОБТ, погіршити пряму видимість, мобільність військ (сил) тощо та призвести до непередбачених витрат, порушення логістики й таке інше.

Дослідження інформації щодо НАОЯ зумовлює застосування низки методів для їх остаточної ідентифікації, внаслідок якої вони визнаються такими, що остаточно ідентифіковані як об'єкти (явища) природного чи антропогенного походження, або ж визнаються аномальними аерокосмічними об'єктами (явищами), далі – ААЯ (англ. unidentified aerial phenomenon, UAP). ААЯ проявляють характеристики, несумісні із наявними даними про відомі об'єкти та явища – великі швидкості, миттєві прискорення, відсутність видимих ознак рушія, нетривіальні світлові ефекти та впливи тощо.

Небезпека від ААЯ полягає в можливості їх зіткнень із пілотованими й безпілотними літальними апаратами в АҚД; у світловому, радіаційному, електромагнітному та інших, нетривіальних, впливах на особовий склад, технічні системи, доквілля та операційне середовище.

У світі приділяється все більше уваги НАОЯ та ААЯ, тому що насиченість АҚД системами із різноманітним функціоналом зростає, що призводить із одного боку до ризиків, пов'язаних із НАОЯ та ААЯ, а з іншого – до збільшення кількості повідомлень щодо спостереження НАОЯ. Звіти, опубліковані в США урядовими організаціями AARO та ODNI, які займаються вивченням НАОЯ та ААЯ, а

також іншими урядовими чи некомерційними організаціями, містять докази, що ААЯ становлять чітку загрозу національній безпеці, оскільки їхні походження, мотиви дій і можливості невідомі.

III. Висновки

Вчасна коректна ідентифікація та дослідження інформації щодо НАОЯ є актуальними завданнями, вирішення яких дає змогу виявляти новітні розробки противника та нетривіальні природні феномени, а також ААЯ, які можуть становити невстановлену загрозу через постійну присутність у контрольованому та обмеженому АКД, де працюють СОУ, здійснювати зворотний інжиніринг для відтворення інноваційних технологій, які демонструють ААЯ.

Український аерокосмічний простір найбільш спостережуваний зараз і у ньому виявляються різні АОЯ. Зареєстровані СОУ спостереження НАОЯ у прифронтовій зоні показують їх виключні характеристики, технологічні переваги над відомими ЛА та БЛА, що становить питання національної безпеки та новітніх технологій.

В НДІ ВР підготовлено та випущено військову публікацію, яка має на меті посилити спроможності СОУ із ідентифікації АОЯ та виявлення НАОЯ. Зареєстрована електронна пошта uap@gur.gov.ua для прийняття таких повідомлень. Вбачається доцільним проведення спеціалізованих навчань операторів БЛА із розпізнавання та реєстрації АОЯ.